

בס"ד. יום ד' ב' בהעלותך, ט"ו סיון ה'תשל"ד*

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות¹, ומדייק כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל המאסר והגאולה במאמרו ד"ה זה², שבתחלה אומר בהעלותך את הנרות (נרות סתם) ואינו מזכיר את מספרם, ולאחרי זה אומר יאירו שבעת הנרות. וגם צריך להבין³ מ"ש אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, הרי פני המנורה הוא נר האמצעי⁴, והול"ל אל מול פני המנורה יאירו ששת הנרות⁵. ונקודת הביאור בזה⁶, דהנרות שעליהם נאמר בהעלותך את הנרות, והנרות שעליהם נאמר יאירו שבעת הנרות, הם שני ענינים. בהעלותך את הנרות, נרות סתם, הם הנשמות שנק' נרות כמ"ש⁷ נר הוי' נשמת אדם, דכמו שהנר טבעו לעלות למעלה ולידבק בשרשו (ביסוד האש הכללי שתחת גלגל⁸ הירח⁹), כן הנשמה היא בטבע הרצוא לעלות למעלה להכלל במקור חוצבה. אלא שבנשמות דבי"ע, טבע הרצוא שבהם הוא בהעלם, ועבודתו של אהרן היא לעורר ולגלות את טבע הרצוא והעלי' שלהם, בהעלותך את הנרות, שטבע העלי' שבהם יהי' בגילוי. ויאירו שבעת הנרות קאי על המאורות שברקיע השמים, כדאיתא במדרש¹⁰ שהמשכן הוא שקול כנגד העולם, דכל הענינים שהיו בכריאת העולם היו דוגמתם במשכן, והמנורה שהיתה במשכן היא דוגמת יהי¹¹ מאורות ברקיע השמים. ומ"ש יאירו שבעת הנרות, אף שבהמאמר יהי מאורות כתיב¹² ויעש אלקים את שני המאורות גו', הוא, כי שמש וירח הם עיקרי המאורות, אבל בפרטיות ישנם שבעה מאורות. וזהו בהעלותך את הנרות גו' יאירו שבעת הנרות, שע"י עבודתו של אהרן להעלות את הנרות, שהנשמות דבי"ע יהי' בהם הרצוא לאלקות בגילוי, עי"ז

(* יצא לאור בקונטרס ט"ו סיון — תשמ"ט, "לקראת ט"ו סיון, יום התחלת מאסרו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בשנת תרפ"ז* .. מוצש"ק יד סיון תשמ"ט".

- (1) פרשתנו (בהעלותך) ח, ב.
- (2) דשנת ה'ש"ת — סה"מ ה'ש"ת ע' 126.
- (3) כמו שמדייק בסה"מ ה'ש"ת שם. וכן בד"ה בהעלותך באוה"ת (ע' שכז), ובסה"מ עטר"ת (ע' תעג).
- (4) פרש"י עה"פ.
- (5) וכמו שהקשה ברא"ם ולבוש האורה עה"פ. ועוד.
- (6) כ"ה בסה"מ ה'ש"ת שם ע' 127-126. וכ"ה באוה"ת וסה"מ עטר"ת שם. ולהעיר, שבסה"מ ה'ש"ת שם בסיום המאמר (ס"ע 132 ואילך) מפרש (לכאורה) באופן אחר.
- (7) משלי כ, כז.
- (8) ראה רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ג ה"י.
- (9) תניא רפי"ט, מע"ח.
- (10) במדב"ר פי"ב, יג.
- (11) בראשית א, יד.
- (12) בראשית שם, טז.

יאירו שבעת הנרות, שנעשה תוספות אור בהמאמר¹³ יהי מאורות, ע"ד שרה הוסיפה על המאורות¹⁴.

ב) והנה מזה שבהעלותך את הנרות לפי פשוטו קאי על נרות המנורה, מובן, דזה שבהעלותך את הנרות בפנימיות הענינים קאי על הנשמות הוא כי הנרות דנשמות הם הפנימיות דנרות המנורה. [דנוסף לזה שהנשמות הם נרות בכלל, הם נרות המנורה]. וזה שבמנורה היו ז' נרות הוא מפני שהנרות דנשמות נחלקות לז' סוגים. ועפ"ז צריך להבין טעם השינוי בלשון הכתוב, שבנרות המאורות כתיב יאירו שבעת הנרות ובהנרות דנשמות כתיב בהעלותך את הנרות, נרות סתם.

ויובן זה ע"פ מ"ש בלקו"ת¹⁵ שז' הנרות דהמנורה הם ז' סוגי בני בעבודת ה', יש עובד מאהבה משוך כמים (חסד) ויש מאהבה כרשפי אש (גבורה) וכו'. ויש לומר, דזה שז' סוגים אלה (אף שהחילוק שביניהם הוא רק באופן עבודתם) נק' ז' נרות (דמזה שהנשמה קרוי' נר¹⁶ משמע שהם ז' סוגי נשמות), הוא, כי כיון שאני נבראתי לשמש את קוני¹⁷ (ובפרט להגירסא¹⁸ אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני), לכן, החילוק באופן עבודתם (השימוש את קונם) נוגע לעצם מציאותם. וע"פ המבואר במק"א¹⁹ בדיוק לשון רז"ל אני נבראתי לשמש את קוני, דזה שענינו של האדם (הנשמה) הוא לשמש את קונו, הוא בנוגע לבריאתו, ירידת הנשמה לבריאה, אבל הנשמה עצמה כמו שהיא בבחינת טהורה היא²⁰ (למעלה מבחינת אתה בראתה²⁰), כיון שהיא חלק אלוהי ממעל ממש²¹, אינה אמצעי לאיזה ענין אחר (גם לא להענין דלשמש את קונה) והתכלית היא בה בעצמה, מובן, שההתחלקות דנשמות באופן עבודתם היא רק בהדרגה דאתה בראתה, ולא בעצם מהותם. ועפ"ז יש לומר, דמ"ש בהעלותך את הנרות, נרות סתם (ולא שבעת הנרות), הוא לרמז שהעלי' דהנשמות (בהעלותך את הנרות) היא (גם) בהדרגה דטהורה היא שלמעלה מהתחלקות, נרות סתם. דזה שמוכא לעיל (מהמאמר) שבהעלותך את הנרות הוא בנשמות דבי"ע, דכיון שע"י ירידתם לבי"ע טבע הרצוא והעלי' שלהם הוא בהעלם לכן צריך לעורר ולגלות טבע העלי' שלהם, בהעלותך את הנרות, הוא התחלת העלי'. אבל עי"ז נעשית בהם (אח"כ) עלי' נעלית יותר, שהם מתעלים למעלה יותר גם מכמו שהיו קודם ירידתם.

13) כ"ה בסה"מ עטר"ת וה"ש"ת שם. ולכאורה הכוונה, שההוספה היא לא רק בהמאורות אלא גם בהמאמר יהי מאורות.

14) ב"ר פנ"ג, ח.

15) ריש פרשתנו.

16) ל' הלקו"ת שם.

17) משנה וברייתא סוף מס' קידושין.

18) משנה וברייתא הנ"ל ע"פ גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי-היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשל"ד).

וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. ובכ"מ. וראה גם יל"ש ירמי' רמז רעו.

19) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ד ע' 163 הערה 44.

20) נוסח ברכת "אלקי נשמה כו", מברכות ס, ב. רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ג. ועוד. וראה המשך תרס"ו

ע' תעב. שם ע' תפה ואילך. ובכ"מ.

21) תניא רפ"ב.

(ג) **ויובן** זה ע"פ תורת הרב המגיד²² עה"פ בהעלותך את הנרות, דנרות הם המצוות כמ"ש²³ כי נר מצוה. דכמו שהנר שורה בו אור, כך המצוה הפנימיות (האור) שלה הוא אהבה ויראה. ופירוש בהעלותך את הנרות (דפירוש את הוא (גם) עם) הוא, שתעלה את עצמך עם המצוות, והעלי' היא אל מול פני המנורה, להפנימיות. וע"ד מ"ש²⁴ וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי גוי, שהכוונה דכל המצוות (כל הדברים האלה) היא לאמר, שהאדם (יחשוב ו)יאמר אנכי ולא יהי' לך, היינו או"י (ר"ת אנכי ולא יהי', וגם ר"ת) אהבה ויראה (דאנכי הוא אהבה ולא יהי' לך יראה), על פני פני פנימיות, שהפנימיות הוא הקב"ה. וזהו אל מול פני המנורה. יאירו שבעת הנרות הם שבעת ימי הבנין, אהבה ויראה ותפארת וכו'.

ולכאורה הכוונה בזה, דבהפנימיות דמצוות שני ענינים. שעל ידי קיום המצוות (הנר, הכלי) באים לאהוי"ר²⁵ (האור), דזהו שאנכי ולא יהי' (כללות כל המצוות)²⁶ ר"ת או"י אהבה ויראה, דפנימיות זו היא כמו אור הנר שהאור והנר הם בערך זה לזה, ועי"ז נמשך בהם אח"כ פנימיות נעלית יותר — על פני²⁷, אמיתית הפנימיות שהוא הקב"ה. ועפ"ז יובן גם הקשר דשני הענינים דבהעלותך את הנרות להפירוש דנרות הם הנשמות, גילוי טבע הרצוא והעלי' בנשמות דבי"ע ושעי"ז נעשה בהם עלי' למעלה יותר גם מכמו שהיו באצילות קודם ירידתם לבי"ע, דזה שהנשמה מתעוררת ברצוא (אהבה רבה שלמעלה מטעם ודעת²⁸), הגם שעלי' זו היא אל מול פני המנורה (בחי' פנימיות), היא דרגא הראשונה דפנימיות (דוגמת אהוי"ר שנמשכים ע"י המצוות), ועי"ז היא מתעלית למעלה יותר גם מכמו שהיתה באצילות, דרגא השני' דפנימיות, על פני.

(ד) **והענין** הוא, דהנשמה גם כמו שהיא למעלה, היא דוגמת הבן (כמו) שנמשך ממוח האב²¹, אבל עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמותו ית', בדוגמת הבן כמו שהוא במוח האב עצמו (טרם שנמשך), אינה בגדר המשכה וגילוי²⁹. וע"י עבודת הנשמה בירידתה למטה, לעורר ולגלות את טבע הרצוא והעלי' שבה, שהוא דוגמת טבע הגעגועים דבן אל אביו³⁰, עי"ז מתגלית עצם הנשמה כמו

22 אור"ת להה"מ (הוצאת קה"ת) ריש פרשתנו (מה, ג. בהוצאת קה"ת תש"מ ואילך — סי' קלב). אור האמת טז, ב (בהוצאת הוסיאטין תרנ"ט, ודפוס צילום ממנה — ברוקלין תש"כ).

23 משלי ו, כג.

24 יתרו כ, ב ואילך.

25 ראה לקו"ת שלח מד, א. סה"מ תש"ה ע' 125. ובכ"מ.

26 ראה תניא רפ"כ. וראה תו"ש יתרו כך טז מילואים אות א. וש"נ.

27 ויש לומר, דזהו גם ש"אוי" אהבה ויראה הם הראשי תיבות דאנכי ולא יהי' (כללות המצוות), היינו שהם ה"ראש" (הפנימיות) דהמצוות. משא"כ "על פני" הם תיבות בפני עצמם.

28 ראה סה"מ עטר"ת ע' תעה, דזה שאהרן מעלה את הנרות נשמות דבי"ע הוא שיומשך להם אהבה ויראה מלמעלה, שלמעלה מטעם ודעת. וראה לקמן ס"ה שהאהוי"ר הנמשכים ע"י המצוות הם אהוי"ר שלמעלה מטעם ודעת.

29 ראה בארוכה סה"מ ה'תש"ד ע' 130.

30 סה"מ ה'ש"ת שם ע' 127.

שהיא מושרשת בהעצמות. כי לגבי דרגת הנשמה שבדוגמת הבן שנמשך ממוח האב, הירידה לבי"ע (ומכ"ש הירידה למטה בעוה"ז הגשמי) מעלמת ומסתרת על זה [וכידוע³¹ שרק נשמות דאצילות נק' בשם בנין], וזה שגם בירידתה למטה היא בבחינת בן בגילוי, שהרצוא והעלי' שלה הוא בגילוי כבן המתגעגע אל אביו, הוא ע"י גילוי עצם הנשמה כמו שהיא במוח האב (טרם שנמשך), שלגבי דרגא זו (עצם הנשמה כמו שמושרשת בהעצמות), אצילות ובי"ע הם בשוה.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש בלקו"ת³² עה"פ³³ ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' זה דבר ה' אל זרובבל, שהשייכות דמנורה לדבר ה' אל זרובבל היא, דדבר ה' הוא מקור נש"י, ומ"ש דבר ה' אל זרובבל הוא, כי ישראל אז (בזמן גלות בבל) נקרא בשם זרובבל על שם זרעתי³⁴ לי בארץ (זרובבל מלשון זרוע בבבל). וזוהי השייכות דמנורת זהב עם דבר ה' אל זרובבל, כי כללות נש"י נק' מנורה.

דלכאורה אינו מובן, מה נוגע לענין המנורה שישראל הם זרועים בבבל. וי"ל הביאור בזה, ע"פ הידוע³⁵ דזה שהירידה דהגלות נק' בשם זריעה הוא כי הכוונה בהירידה היא שהיא לצורך עלי', בדוגמת הזריעה בארץ שהיא בשביל הצמיחה (בריבוי, דכלום אדם זרוע סאה אלא להכניס כמה כורין³⁶). וזוהי השייכות דמנורת זהב עם זרובבל, כי הענין דבהעלותך את הנרות, שהוא הגילוי דעצם הנשמה (כנ"ל סעיף ב), הוא בעיקר ע"י העבודה בזמן הגלות [דזה שנת"ל שהגילוי דעצם הנשמה הוא ע"י עבודתה בירידתה למטה, הוא בכללות, ועיקר הגילוי הוא ע"י העבודה דישראל בירידתם בפרט בגלות], ולכן נק' ישראל כאן בשם זרובבל על שם שהיו זרועים בבבל (גלות הראשון דד' הגלויות³⁷), בכדי לרמוז, דלא רק שגם בזמן הגלות ישראל הם מנורה [דגם כאשר אני ישנה³⁸ בגלותא³⁹ לבי ער³⁸], אלא יתירה מזו, שהירידה בגלות היא זריעה שעל ידה נעשה צמיחה בריבוי גדול יותר, בהעלותך את הנרות⁴⁰.

31 המשך תרס"ו ע' קנז. ובכ"מ.

32 ריש פרשתנו.

33 זכר' ד, ב. שם, ז. — מהפטורת ש"ק פ' בהעלותך.

34 הושע ב, כה.

35 תו"א ר"פ בשלה. וראה גם תו"א שמות ד"ה הבאים ירש (נג, ג ואילך).

36 פסחים פז, ב.

37 גלות מצרים — בכ"מ — אינה נמנית בד' הגלויות — ראה לקו"ש חט"ז ע' 91. וש"נ.

38 שה"ש ה, ב.

39 זח"ג צה, א.

40 להעיר מלקו"ת פרשתנו (לה, ד) "שדוקא ע"י גלות בכל נעשה מנורת זהב".

ויש לקשר זה עם יום ט"ו בסיון, שבו הי' התחלת המאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר (ראה לקו"ד כרך ד תריא, א ואילך. ובכ"מ) — שלאחרי הגאולה די"ב תמוז נתגלה שהמאסר הי' זריעה (זרובבל*), בכדי שע"י תהי' צמיחה בריבוי והוספה בהפצת המעינות, כמדובר כמה פעמים. וראה בארוכה בהשיחות שנאמרו בהתועדות זו לאחר המאמר. שיחת ליל י"ב סיון תשמ"ט (התועדות תשמ"ט ח"ג ע' 313. שם ס"ע 344 ואילך ובהנסמן שם הערה 101).

(* ולהעיר מלקו"ת ריש פרשתנו "גם הנשיא נק' זרובבל").

ה) **והנה** כמו שלהפירוש דבהעלותך את הנרות קאי על הנשמות, עיקר העלי' שלהם הוא גילוי שרשם כמו שהם מושרשות בהעצמות, עד"ז הוא גם להפירוש דבהעלותך את הנרות קאי על המצוות, שהעלי' שלהם היא שנמשך בהם מהעצמות. דע"י שישראל מקיימים את המצוות, שהשרש דנש"י הוא בהעצמות, ממשיכים זה גם בהמצוות. דזה שנת"ל שע"י קיום המצוות באים לאהוי"ר, היינו שהמצוות הם למעלה מהאדם המקיימם והם משפיעים בו שיבוא לאהוי"ר, אהוי"ר שלמעלה מטעם ודעת שאין ביכלתו להגיע אליהם ע"י עבודה (התבוננות) ונמשכים מלמעלה ע"י המצוות, הוא בתחלת העבודה. אבל לאחרי שמגיע לאהוי"ר אלו, דרגא הראשונה דפני (פנימיות) המנורה, מתגלה בו שרש הנשמה כמו שמושרשת בהעצמות, דרגא השני' דפני המנורה, בחי' על פני, הקב"ה, וענין זה הוא ממשיך גם בהמצוות⁴¹, כמאמר רז"ל⁴² עה"פ⁴³ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל, מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות, וידוע הפירוש בזה⁴⁴, דע"י שישראל עושים ומקיימים את המצוות, ע"ז גורמים שהקב"ה יעשה מצוות אלו⁴⁵. [וע"ד הידוע⁴⁶ בנוגע לתורה, דלאחרי שישראל מתקשרין באורייתא ועל ידה בקוב"ה, מתגלה השרש דישראל שלמעלה מהשרש דתורה, ולאחרי שמתגלה השרש דישראל בעצמותו ית', הם ממשיכים זה גם בתורה, ע"ד דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בקוב"ה⁴⁷]. ויש לומר, דזהו מ"ש הה"מ (הובא לעיל) דפירוש בהעלותך את הנרות הוא עם הנרות, בהעלותך את עצמך עם המצוות, שהכוונה בזה היא, שהאדם מעלה את המצוות להמקום שהוא עצמו עולה לשם, דרגא השני' דפני המנורה, בחינת על פני.

ו) **ויש** להוסיף, דכמו שלפי פשטות הכתוב, אל מול פני המנורה נמשך ליאירו שבעת הנרות, עד"ז הוא בפנימיות הענינים, דאל מול פני המנורה שקאי על בחינת על פני, בא בהמשך נוסף על בהעלותך את הנרות שקאי על הנשמות, גם ליאירו שבעת הנרות. דזה שע"י העבודה דישראל ניתוסף אור בהמאורות (ע"ד שרה הוסיפה על המאורות) הוא נוסף על שנתמלא החסרון שנעשה ע"י מיעוט הירת, גם נעשה בהם תוספות עילוי לגבי דרגתם כמו שהיו שני המאורות הגדולים. דהגם שעולם על מילואו נברא⁴⁸, מ"מ, ע"י עבודת האדם נעשה עלי' בהעולם למעלה יותר גם מכמו שהי' בתחלת בריאתו [במכ"ש מזה שע"י העבודה נעשית עלי' בהמצוות ואפילו בהנשמות], שהעולם נעשה דירה לו ית'⁴⁹, לו לעצמותו⁵⁰.

(41) ראה עד"ז סה"מ ה'תש"ה ע' 125 ואילך.

(42) שמו"ר פ"ל, ט. וראה גם ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג.

(43) תהלים קמז, יט.

(44) המשך תרס"ו ריש ע' תיט. ד"ה את הוי' האמרת ה'תש"ל ס"ו (לקמן ח"ד ס"ע רסא ואילך). וש"נ.

(45) ראה לעיל שם הערה 57.

(46) ד"ה פתח ר"ש כו' דש"פ אמור תשל"ד ס"ה (לעיל ע' רפח ואילך).

(47) סי' הבחיר סני"ח (קצו). זח"ג רכב, ב. וראה בהנסמן בד"ה הנ"ל שם הערה 52.

(48) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.

(49) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

(50) המשך תרס"ו ס"ע ג. ובכ"מ. — נסמנו לעיל ח"ב ע' שח הערה 32.

ז) **וע"י** העבודה דבהעלותך את הנרות גו' יאירו שבעת הנרות בכל הענינים דלעיל, מקרבים וממהרים את היעוד⁵¹ דלילה כיום יאיר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. וגם לפני זה, בימים האחרונים דחושך הגלות, יהי' לכל בני ישראל אור במושבותם⁵², ע"י שכל אחד יוסיף אור וחיות בעבודתו, וזה ימהר עוד יותר קיום היעוד דולילה כיום יאיר, בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, שאז תהי' העלי' (בהעלותך) בכל הענינים בתכלית השלימות, בפנימיות ובחיצוניות גם יחד.

(51) תהלים קלט, יב.

(52) כמו שהי' ביצי"מ — שבהיותם עדיין בגלות מצרים הי' אור במושבותם (בא י, כג). ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" — מיכה ז, טו. ולהעיר מרשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר דג' תמוז תרפ"ז (לפני נסיעתו לעיר מקלטו, קאסטראמא — נדפס בלקו"ד שם תרצא, ב ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' קצה ואילך. ועוד), שמסיים: עס וועט מקויים ווערן כו' ולכל בני ישראל יהי' אור ברוחניות ובגשמיות.